

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2023, sp. zn. 6 Tdo 765/2023, ECLI:CZ:NS:2023:6.TDO.765.2023.1

Číslo: 2/2024

Právní věta:

Sklepní kóji v bytovém domě lze považovat za příslušenství bytu ve smyslu § 133 tr. zákoníku jen tehdy, pokud stejně jako samotný byt slouží k uspokojování bytové potřeby oprávněného uživatele a je fakticky určena k tomu, aby byla užívána společně s bytem. Pro naplnění znaků objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku není rozhodné, zda poškozený v době činu vlastnil bytové jednotky v domě, nýbrž to, jestli některou z nich reálně užíval za účelem bydlení a spolu s ní za stejným účelem obvyklým způsobem užíval i příslušnou sklepní kóji.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 16.08.2023

Spisová značka: 6 Tdo 765/2023

Číslo rozhodnutí: 2

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obydlí, Porušování domovní svobody

Předpisy: § 133 tr. zákoníku
§ 178 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněného T. B. zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 9. 3. 2023, č. j. 9 To 37/2023-335, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením došlo, pozbyla podkladu, a Krajskému soudu v Brně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu Brno-venkov ze dne 8. 12. 2022, č. j. 30 T 40/2022-305, byl obviněný T. B. (dále jen „obviněný“ nebo „dovolatel“) uznán vinným přečiny porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku a krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b) tr. zákoníku, jichž se podle skutkových zjištění soudu dopustil tím, že

dne 26. 10. 2021 v době kolem 5:19 hodin na adrese XY, okres Brno-venkov, vešel maskovaný kuklou nezajištěnými dveřmi v prvním podzemním podlaží do nebytových prostor (sklepa), kde ze dveří místnosti kancelářských prostor ve vlastnictví poškozeného T. K. odstranil a odcizil bezpečnostní kameru značky CAM Blurams Outdoor Pro 1080p bílé barvy v hodnotě 1.100 Kč s paměťovou kartou DF ADATA MicroSDXC 64 GB UHS-I Class v hodnotě 200 Kč, vyhnul patku petlice tvořící zajištění místnosti kancelářských prostor, do místnosti vnikl a z této odcizil notebook zn. Lenovo Yoga S730-13IWL, barvy stříbrné, ident. číslo XY v hodnotě 14.400 Kč a 6 ks HDD s kapacitou 125G v hodnotě 420 Kč, a takto způsobil poškozenému T. K. poškozením zajišťovací petlice škodu 75 Kč a odcizením uvedených věcí škodu ve výši 16.195 Kč.

2. Za to mu byl podle § 67 odst. 2 písm. b), § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku uložen peněžitý trest ve výměře 80 denních sazeb po 600 Kč, tedy v celkové výši 48 000 Kč, s tím, že podle § 68 odst. 5 tr. zákoníku může být tento trest zaplacen v 8 měsíčních splátkách po 6 000 Kč, splatných vždy do každého posledního dne v měsíci, pod ztrátou výhody splátek, jestliže by obviněný nezaplátil dílčí splátku včas. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byl obviněný zavázán nahradit poškozenému T. K. škodu ve výši 16 270 Kč.

3. Proti tomuto rozsudku (proti všem jeho výrokům) podal obviněný odvolání, které Krajský soud v Brně usnesením ze dne 9. 3. 2023, č. j. 9 To 37/2023-335, zamítl jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. (dále též jen „napadené usnesení“ či „napadené rozhodnutí“).

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti citovanému usnesení Krajského soudu v Brně podal obviněný prostřednictvím svého obhájce Mgr. A. B. dovolání, jež opřel o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř. U důvodu podle písm. g) výslovně označil jeho první a třetí alternativu, tedy že rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů a že ve vztahu k těmto rozhodným skutkovým zjištěním nebyly nedůvodně provedeny jím navrhané podstatné důkazy. U druhého z uvedených dovolacích důvodů pak citoval jeho celé zákonné znění, bez označení zvolené alternativy.

5. Nesprávné právní posouzení skutku [naplňující dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.] obviněný spatřuje v tom, že daný čin vůbec neměl být kvalifikován podle § 178 tr. zákoníku, když předmětné prostory, do nichž pachatel vnikl, byly prostory kancelářskými, což se výslovně uvádí i ve výroku rozsudku soudu prvního stupně. V žádném případě je nelze označit za obydlí ve smyslu § 133 tr. zákoníku. Ustanovení § 178 tr. zákoníku poskytuje ochranu pouze takovým prostorům, které jejich vlastník drží k bydlení, tj. kde má svou domácnost a soukromí. Záleží na způsobu užívání, nikoli na konstrukci stavby či jiného zařízení pro ubytování. Soudní praxe sice dovodila, že ochrany domovní svobody podle § 178 tr. zákoníku požívá i sklepní kóje, avšak pouze za předpokladu, že tato je skutečným příslušenstvím bytu určeného k bydlení a musí sloužit k uspokojování širších bytových potřeb uživatele bytu. Takovou ochranu však nelze poskytnout prostorům sloužícím k podnikání, jako je tomu v tomto případě. To, že dané sklepní prostory využíval poškozený jako kancelář, vyplývá přímo z jeho výpovědi, jakož i z výpovědi svědků D. P. a R. P. Poškozený je sice vlastníkem určitých bytových jednotek v domě, ale tyto pronajímá jiným osobám. Sám se z domu odstěhoval už v dubnu 2021 a sklepní prostory upravil na kancelář již v roce 2020, čímž došlo k jejich trvalému určení, že takto budou užívány. Tento faktický stav, na který obviněný poukazoval v odvolání, soud druhého stupně zcela ignoroval a v podstatě jen obecně konstatoval, že sklep je vždy jako příslušenství bytu chráněn domovní svobodou. Současně ignoroval i to, že k naplnění subjektivní stránky úmyslného trestného činu je nezbytné, aby pachatel úmyslně porušil nebo ohrozil zájem chráněný trestním zákoníkem. Pokud by daný skutek skutečně spáchal obviněný, nemohl by naplnit znaky trestného činu podle § 178 tr. zákoníku, neboť, jak vzaly za prokázané i soudy prvního a druhého stupně, věděl,

že v daných prostorách má poškozený kancelář, tudíž nemohl mít v úmyslu zasáhnout do jeho obydlí (domovní svobody a soukromí).

6. Pokud jde o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., obviněný namítl, že byl nesprávně zjištěn skutkový stav, když jednak nebyly bez řádného odůvodnění provedeny důkazy, které navrhoval, a jednak reálně provedené důkazy byly okresním i krajským soudem nesprávně vyhodnoceny v jeho neprospěch.

7. Doplnění dokazování navrhoval již v přípravném řízení a znovu pak před soudy prvního i druhého stupně, vyhověno mu však nebylo a tím mu bylo upřeno právo na řádnou obhajobu. Skutková zjištění soudů za této situace nemohou obstát. I kdyby připustil, že jeho návrhy na doplnění dokazování skutečně byly nadbytečné, tak to nic nemění na tom, že soud prvního stupně nezdůvodnil zamítnutí jeho návrhů vůbec a soud odvolací jen velmi stručně a nedostatečně, převážně s odkazem na to, že nadbytečnost důkazních návrhů vyplývá z celého odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně. Tím došlo k porušení ustanovení § 125 odst. 1 tr. ř. Po obviněném nelze požadovat, aby si důvod neprovedení jím navržených důkazů zjišťoval mezi řádky odůvodnění rozsudku. Trvá na tom, že jím navržené důkazy nadbytečné nebyly a díky jejich neprovedení nebyl řádně zjištěn skutkový stav.

8. Soudy pochybily i v tom, že provedené důkazy špatně vyhodnotily. O vině obviněného neexistuje žádný přímý důkaz. Závěr o vině soud prvního stupně učinil jen na základě domnělého motivu a záznamů z kamery před sklepní kójí poškozeného, na což pak napasoval ostatní nepřímé důkazy, aby podpořily předem učiněné rozhodnutí. Odvolací soud se k argumentaci obhajoby vyjádřil toliko s odkazem na rozsudek soudu prvního stupně, což nelze považovat za dostatečné. Oba soudy přecenily význam kamerových záznamů a na jejich základě učinily nesprávné závěry. Je vyloučeno, aby byl obviněný odsouzen na základě toho, že se v předvečer předmětného skutku na záznamu z kamery choval „podezřele“. Co se pak týče záznamu zachycujícího pachatele přímo při činu, závěr o shodě typu postavy obviněného s postavou pachatele byl učiněn jen na základě laického pozorování soudu a nikoli na základě znaleckého zkoumání, jak žádal. Odvolací soud toto akceptoval, stejně tak jako další absurdní závěr soudu prvního stupně, že pachatelem nemohl být jiný obyvatel domu. Žádný muž z domu jako svědek vyslechnut nebyl, vyslýchány byly pouze ženy, nelze tudíž uzavřít, že obviněný jako jediný odpovídá svou postavou pachateli. Pochybení lze navíc spatřovat už v tom, že soudy nesprávně omezily množinu pachatelů pouze na osoby žijící v domě, když z výpovědí některých svědků vyplývá, že poškozený někdy při odchodu z domu v nočních hodinách nezamkl vstupní dveře. Na základě provedeného dokazování tak nebylo možné dojít k praktické jistotě, že pachatelem činu je obviněný. Byl zde pouze vysoký stupeň podezření, což však k rozhodnutí o vině nestačí. Pokud se tak stalo, tak tím došlo k porušení zásady *in dubio pro reo* a zásady presumpce neviny podle čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Obviněný byl odsouzen především na základě toho, že měl k danému činu motiv. Jak ovšem vyplývá z nálezu Ústavního soudu sp. zn. [II. ÚS 658/14](#) ze dne 14. 10. 2014 ve skutkově podobném případě, vinu pachatele nelze založit jen na vágních nepřímých důkazech doplněných pouhými spekulacemi opřeny o motiv obviněného, pokud připadají v úvahu i jiné dost dobře myslitelné verze. Dosavadním postupem došlo zcela jistě k porušení práv obviněného na spravedlivý proces ve smyslu § 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

9. S odkazem na uvedené argumenty obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud napadené usnesení zrušil a podle § 365l odst. 1 tr. ř. věc přikázal Krajskému soudu v Brně k novému projednání a rozhodnutí, případně aby postupem podle § 265m odst. 1 tr. ř. sám ve věci rozhodl tak, že obviněného zproští obžaloby podle § 226 písm. c) tr. ř.

10. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“) ve vyjádření k dovolání uvedl, že skutkový stav zjistily soudy obou stupňů zcela řádně a bez důvodných pochybností, v rozsahu potřebném pro rozhodnutí (§ 2 odst. 5 tr. ř.) a v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů (§ 2 odst. 6 tr. ř.). Ve věci nelze shledat žádný, natož pak zjevný či extrémní,

rozpor mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními. Shodné námitky jako v dovolání obviněný uplatnil již v rámci odvolacího řízení a krajský soud se jimi podrobně zabýval a v odůvodnění svého rozhodnutí se s nimi vypořádal. Je zcela v kompetenci obecných soudů stanovit si potřebný rozsah dokazování tak, aby se zabránilo provádění důkazů zjevně nadbytečných a tím pádem i průtahům v řízení. Nalézacímu soudu nelze co do rozsahu dokazování nic vytknout, což konstatoval i soud odvolací. Právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a jeho uplatňování samo o sobě negarantuje obviněnému úspěch v řízení a nezaručuje mu právo na rozhodnutí, které odpovídá jeho představám. Pokud jde o obviněným namítané porušení zásady presumpce neviny, nelze se ztotožnit s jeho názorem, že pokud proti sobě stojí dvě odlišná tvrzení, resp. dvě skupiny důkazů, tak je třeba vždy a za všech okolností rozhodnout ve prospěch obviněného. Uplatnění této zásady je namísto pouze tehdy, dospěje-li soud po vyhodnocení všech v úvahu přicházejících důkazů k závěru, že nadále zůstávají pochybnosti o tom, jak se skutkový děj odehrál. Tak tomu ale v nyní posuzované věci nebylo, když žádný ze soudů pochybnosti o vině obviněného neměl.

11. Dovolateli nelze přisvědčit ani ohledně tvrzeného nesprávného hmotněprávního posouzení skutku jako trestného činu porušování domovní svobody. I tuto argumentaci uplatnil již v odvolacím řízení a tato byla oběma soudy vyvrácena. Podle § 133 tr. zákoníku se za obydlí považuje nejen dům, byt nebo jiná prostora sloužící k bydlení, ale též příslušenství k nim náležející. Z recentní judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že ochrana domovní svobody podle § 178 tr. zákoníku se vztahuje i na sklepní kóje, které jsou příslušenstvím bytu a jsou zabezpečené petlicemi a visacími zámky. Z výpovědi poškozeného přitom vyplynulo, že tento se z domu sice odstěhoval v dubnu 2021 do nedalekého rodinného domu, ale daný sklepní prostor nadále využíval jako kancelář a sklad, o čemž všichni v domě věděli. Měl tam uložené i osobní věci intimní povahy, k nimž má výraznou osobní vazbu. Nelze tak přistoupit na argumentaci obviněného, že po odstěhování poškozeného z domu, byť v něm vlastní několik bytových jednotek, přestal sklepní prostor zařízený jako kancelář plnit roli příslušenství bytu. Dočasným oddělením části sklepních prostor od bytových jednotek užívaných dalšími osobami nedošlo ke změně statusu inkriminovaných prostor coby příslušenství bytu, byť fakticky došlo ke změně způsobu jejich užívání. Současná právní praxe vychází při ochraně soukromí a nedotknutelnosti obydlí z extenzivního pojetí, které se neupíná pouze na prostory sloužící ke skutečnému bydlení (viz nálezy Ústavního soudu č. [219/2010](#) Sb.), ale zahrnuje do něj i kancelářské prostory.

12. Jednání obviněného dosáhlo i potřebné míry škodlivosti nezbytné pro jeho posouzení v rámci trestněprávní odpovědnosti, tedy jako trestný čin. Šlo o velice intenzivní, promyšlený a cílený zásah do chráněných zájmů poškozeného za využití maskovacích prostředků, po předchozí obhlídce místa činu a se znalostí jeho prostorových dispozic, přičemž aktivní činností musel překonat uzamčení dotčených prostor.

13. Závěrem státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného odmítl podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř., neboť obsahově nenaplnuje žádný z dovolacích důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř., a to v neveřejném zasedání podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. Současně vyslovil souhlas s učiněním i jiného než navrhovaného rozhodnutí v neveřejném zasedání ve smyslu § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř.

III.

Přípustnost dovolání a obecná východiska rozhodování

14. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř. Obviněný je osobou oprávněnou k podání dovolání podle § 265d odst. 1 písm. c) tr. ř. Dovolání, které splňuje všechny obsahové náležitosti podle § 265f odst. 1 tr. ř., podal prostřednictvím svého obhájce, tedy v souladu s ustanovením § 265d odst. 2 tr. ř., a to včas a na

místě, kde lze takové podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.).

15. Dovolání je mimořádným opravným prostředkem, který lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř. Nestačí přitom, aby zákonný dovolací důvod byl jen formálně deklarován, nýbrž je třeba, aby námitky dovolatele takovému důvodu také svým obsahem odpovídaly. Nejvyšší soud proto následně hodnotil, zda obviněným vznesené námitky svým obsahem vyhovují jím uplatněným důvodům dovolání.

16. Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat tehdy, jestliže jsou rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. je dán, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

IV. Důvodnost dovolání

17. Nejvyšší soud v první řadě konstatuje, že námitky obviněného lze z hlediska jejich obsahu formálně podřadit pod jím deklarované dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř. [jakož i pod výslovně nezminěný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř.]. Důvodné jsou částečně. V podstatě bezesbýtku lze přisvědčit námitkám vztahujícím se k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Naproti tomu ty, které se týkají dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., důvodné nejsou.

18. Námitky obviněného byly z velké části a primárně soustředěny do oblasti dokazování (skutkové). Obviněný především zopakoval, že se činu nedopustil, a poukázal na údajný zjevný rozpor mezi obsahem provedených důkazů a učiněnými skutkovými zjištěními, jakož i na to, že soudy nižších stupňů údajně nedůvodně odmítly provést jím navržené důležité důkazy, což rezultovalo v nesprávně zjištěný skutkový stav. Nejvyšší soud však v posuzované věci žádný, natož pak zjevný, rozpor mezi obsahem provedených důkazů a učiněnými skutkovými zjištěními neshledal. Rovněž tak nezjistil, že by nebyly nedůvodně provedeny podstatné důkazy navržené obviněným. V tomto směru nebyl žádný důvod do závěrů soudů nižších stupňů zasahovat.

19. Je třeba připomenout, že o tzv. zjevný rozpor ve smyslu § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. jde pouze tehdy, když skutková zjištění soudů postrádají obsahovou spojitost s provedenými důkazy, když tato skutková zjištění nevyplývají z důkazů při žádném z logicky přijatelných způsobů jejich hodnocení, když jsou tato zjištění opakem toho, co je obsahem provedených důkazů apod. Musí se tedy jednat o prakticky svévolné hodnocení důkazů, provedené bez jakéhokoli akceptovatelného racionálního logického základu. Nejvyšší soud je v daném směru povolán korigovat jen skutečně vážné excesy soudů nižších stupňů (k tomu viz přiměřeně např. nález Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2004, sp. zn. [III. ÚS 177/04](#), nález téhož soudu ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. [IV. ÚS 570/03](#), aj.). Existence případného zjevného rozporu mezi učiněnými skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy každopádně nemůže být založena jen na tom, že obviněný na základě svého přesvědčení hodnotí tytéž důkazy jinak, s jiným do úvahy přicházejícím výsledkem (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2013, sp. zn. [8 Tdo 1268/2013](#)). Dovolání je určeno především k nápravě vážných procesních a právních vad rozhodnutí vymezených v § 265a tr. ř. Nejvyšší soud není a ani nemůže být další soudní instancí přezkoumávající skutkový stav v celé jeho šíři.

20. V projednávaném případě se obviněný domáhá evidentně především právě toho, aby provedené důkazy byly zhodnoceny jiným (jeho představám lépe vyhovujícím) způsobem. Prosazuje přitom vlastní skutková tvrzení, aniž by ovšem zohlednil všechny relevantní důkazy nejen jednotlivě, ale

zejména i v jejich logickém souhrnu, ve vzájemných souvislostech. Toto naopak správně učinily soudy nižších stupňů. Jak zdůraznil Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 4. 5. 2005, sp. zn. [II. ÚS 681/04](#), právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (na jehož údajné porušení obviněný též poukazuje) nelze vykládat tak, že obviněnému garantuje úspěch v řízení, resp. že mu zaručuje právo na rozhodnutí, jež odpovídá jeho představám. Je jím zajišťováno „pouze“ právo na spravedlivé soudní řízení, v němž se uplatní všechny zásady soudního rozhodování podle zákona a v souladu s ústavními principy. To se ovšem v projednávané trestní věci stalo.

21. Není úkolem Nejvyššího soudu, aby jednotlivé důkazy znovu reprodukoval, rozebíral je, porovnával je s obhajobou obviněného a případně z nich vyvozoval vlastní skutkové závěry. Podstatné je, že Okresní soud Brno-venkov a Krajský soud v Brně v odůvodnění svých meritorních rozhodnutí dostatečně podrobně, logicky a přesvědčivě vyložily, na základě jakých důkazů uznaly obviněného vinným ze spáchání předmětného skutku, jak tyto důkazy hodnotily, na základě čeho mají za vyvrácenou obhajobu obviněného, jakož i to, proč další důkazní návrhy obviněného považovaly za nadbytečné a nepotřebné pro rozhodnutí ve věci. I podle názoru Nejvyššího soudu bylo dokazování provedeno v dostatečném rozsahu a učiněná skutková zjištění mají odpovídající obsahové zakotvení v provedených důkazech, na něž soudy nižších stupňů ve svých rozhodnutích zcela konkrétně odkázaly. Rozhodně nelze učinit závěr, že by skutková zjištění byla ve zjevném rozporu s provedenými důkazy, jak uvádí obviněný, ani že by zde byla vada v podobě opomenutých důkazů. Podstata dovolání obviněného spočívala v polemice se způsobem, jakým soudy provedené důkazy zhodnotily. Jeho argumentace tak není ničím jiným než opakováním obhajoby a argumentů vznesených již v dřívějších fázích trestního řízení, s nimiž se ovšem soudy nižších stupňů vypořádaly.

22. Problematikou potřeby reakce (odpovědí) na stále se opakující argumenty (otázky) obviněných se opakovaně zabýval i Ústavní soud. Například ve svém usnesení ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. [II. ÚS 2947/08](#), zdůraznil, že ve shodě s Evropským soudem pro lidská práva zastává stanovisko, že soudům adresovaný závazek plynoucí z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, promítnutý do podmínek kladených na odůvodnění rozhodnutí, nelze chápat tak, že vyžaduje podrobnou odpověď na každý argument, a odvolací soud se při zamítnutí odvolání může v principu omezit na převzetí odůvodnění soudu nižšího stupně (konkrétně viz např. věc řešená před Evropským soudem pro lidská práva [García proti Španělsku](#)). Netřeba pochybovat o tom, že pokud uvedené platí pro odvolací řízení, pak to tím spíše platí pro řízení dovolací, je-li zjištěno, že soudy nižších stupňů již shodným námitkám obviněného věnovaly dostatečnou pozornost.

23. Nejvyšší soud rovněž již mnohokrát ve svých předchozích rozhodnutích připomínal, že pokud obviněný v dovolání v podstatě jen opakuje námitky uplatněné v řízení před soudem prvního stupně a soudem odvolacím a tyto soudy se s danými námitkami dostatečně a správně vypořádaly, pak jde zpravidla o dovolání zjevně neopodstatněné (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2002, sp. zn. [5 Tdo 86/2002](#)).

24. Námitkám obviněného týkajícím se dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., nebylo možno přisvědčit ani zčásti. Závěr soudů nižších stupňů o tom, že se dopustil předmětného skutku, je správný, a správná je i použitá právní kvalifikace podle § 205 odst. 1 písm. a), b) tr. zákoníku. Skutkový stav byl zjištěn v rozsahu, který byl nezbytný pro rozhodnutí, a to bez jakýchkoli důvodných pochybností. V tomto směru se Nejvyšší soud zcela ztotožňuje se závěry soudů nižších stupňů a v dalším odkazuje na relevantní pasáže odůvodnění jejich rozhodnutí.

25. Nad rámec toho, co k hodnocení provedených důkazů a zjištění skutkového stavu v odůvodnění svých meritorních rozhodnutí uvedly soudy prvního a druhého stupně, považuje Nejvyšší soud za potřebné učinit již jen několik poznámek, a to zejména v reakci na konkrétní dovolací námitky obviněného.

26. Je pravdou, že soud prvního stupně se k otázce zamítnutých důkazních návrhů obviněného vyčerpávajícím způsobem nevyjádřil a zcela pregnantně se s nimi nevypořádal (všechny je nevyjmenoval a u každého jednoho důsledně nevysvětlil, proč je považuje za nadbytečné), toto pochybení však napravil soud odvolací a s jeho závěry Nejvyšší soud souhlasí. Každopádně zcela neodpovídá skutečnosti to, co uvádí obviněný ve svém dovolání, že by soud prvního stupně ve svém rozsudku k zamítnutým důkazním návrhům obhajoby neuvedl vůbec nic. Z odůvodnění na str. 8 jasně plyne, proč soud nehodlal blíže zkoumat hodinky obviněného (zda se při pohybu ruky rozsvítí, tj. zda může jít o tytéž hodinky, co měl na sobě pachatel činu). Na str. 9 pak rozebral, proč byl jako nadbytečný vyhodnocen vyšetřovací pokus (zda obviněný mohl čin provést ve zjištěný čas, pokud jeho zaměstnavatel krátce nato zaznamenal jeho příchod na pracoviště). Odvolací soud se poté důkazním návrhům obviněného věnoval ještě pečlivěji, a to na str. 4 a 5 odůvodnění svého usnesení. Výslovně k jednotlivým návrhům obviněného konstatoval nadbytečnost doplnění dokazování, a to v návaznosti na konkrétní obsah již provedených důkazů. Tím zmíněnou vadu odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně zhojil. V této souvislosti lze odkázat na usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 11. 2003, sp. zn. [I. ÚS 264/03](#), podle něhož „[i] kdyby bylo konstatováno, že odůvodnění rozsudku (např. díky argumentační střídmosti) nedostojí nárokům spravedlivého procesu, pak by toto zjištění nemohlo vést samo o sobě ke zrušení tohoto rozhodnutí. Ke zrušení by mohlo dojít tehdy, pokud by vady nebyly v dalším řízení zhojeny. Opačný výklad by popíral nejen dvojinstanční koncepci trestního řízení, zaručenou mj. čl. 2, Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, ale především Ústavním soudem respektovaný princip subsidiarity ústavní stížnosti“.

27. Dále je třeba připomenout, že není povinností soudů vyhovět všem důkazním návrhům stran. To by nepochybně vedlo k častým a zcela zbytečným průtahům v řízení. Jak vyjádřil Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 2. 6. 2011, sp. zn. [II. ÚS 664/11](#), rozsah dokazování nemůže být při uplatnění tzv. zásady materiální pravdy (§ 2 odst. 5 tr. ř.) bezbřehý, soud je při určení tohoto rozsahu limitován rozsahem „nezbytným pro rozhodnutí“. V nálezu Ústavního soudu ze dne 6. 12. 1995, sp. zn. [II. ÚS 101/95](#), (publikovaném pod č. 81 ve svazku 4 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu) bylo dále konstatováno, že z ústavního principu nezávislosti soudů podle čl. 82 Ústavy mimo jiné vyplývá, že jsou to právě obecné soudy, které v každé fázi řízení zvažují, jaké důkazy je třeba provést, zda a nakolik je potřebné dosavadní stav dokazování doplnit, a posuzují důvodnost návrhů stran na doplnění dokazování. Rozhodnutí o rozsahu dokazování v trestním řízení tedy spadá do výlučné pravomoci obecných soudů. Jediným limitem je to, že pokud soud některý navržený důkaz odmítne provést, musí tento svůj postup přesvědčivě odůvodnit. To se však, jak už bylo řečeno, v nyní posuzované věci stalo. Trestní věc obviněného tak není zatížena vadou tzv. opomenutých důkazů ve smyslu třetí alternativy § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Za daného stavu považuje i Nejvyšší soud provedené dokazování za dostatečné a návrhy obviněného na jeho doplnění za nadbytečné, a to v návaznosti na úvahy soudů nižších stupňů stran hodnocení důkazů již provedených (viz níže).

28. Jak logicky a přesvědčivě vyložily oba soudy nižších stupňů, o vině dovolatele nevznikají žádné rozumné pochybnosti. Není pravdou, co ve svém dovolání tvrdí obviněný (s poukazem na konkrétní rozhodnutí Ústavního soudu), že by rozhodnutí o jeho vině bylo založeno jen na vágních nepřímých důkazech doplněných pouhými spekulacemi opřeny o jeho motiv a že v úvahu připadají i jiné dost dobře myslitelné verze. Obviněný rozporoval, že by se na kamerovém záznamu pořízeném večer před spácháním činu choval podezřele, že by maskovaným pachatelem na dalším záznamu zachycujícím přímo řešené vloupání byl právě on, poukazuje na to, že laický názor soudu na shodu jeho postavy s postavou pachatele a podobnost hodinek a bot k jeho usvědčení nestačí, že čin mohl provést klidně i někdo jiný, ať už z domu nebo zvenčí, když poškozený někdy nezamykal vstupní dveře do domu, atd. S takovou argumentací se však soudy bezesbýtku vypořádaly a dospěly k důvodnému závěru o vině dovolatele. Uplatnění zásady *in dubio pro reo* je namíste pouze tehdy, pokud soud po vyhodnocení všech v úvahu přicházejících důkazů dospěje k závěru, že zůstávají pochybnosti o tom, jak se skutkový děj odehrál. K takové situaci však nedošlo.

29. Soud prvního stupně i soud odvolací podrobně zhodnotily veškeré ve věci provedené důkazy, přičemž postupovaly v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. ř., a vyčerpávajícím způsobem logicky vysvětlily, proč dospěly k závěru o vině dovolatele. Není pravdou, že by odvolací soud, pokud jde o hodnocení důkazů a z nich vyplývajících skutkových zjištění, pouze odkázal na rozsudek soudu prvního stupně. Z odůvodnění rozhodnutí obou soudů je zřejmé, že tyto nevycházely nekriticky jen z výpovědi poškozeného, naopak si byly vědomy její určité „problematičnosti“ (s ohledem na zjištěné chování poškozeného v domě a že ne úplně vše, co před soudem vypověděl, přesně odpovídá skutečnosti apod.). Závěr o vině obviněného důvodně založily nejen na jeho zjevně se nabízejícím motivu, ale zejména na kamerových záznamech z místa činu. Chování obviněného na prvním z nich evidentně odpovídá obhlídce místa krátce před spácháním činu, a to včetně manipulace s předmětnou kamerou. Z dalšího záznamu zachycujícího začátek samotného vloupání je pak zřejmé, že pachatel šel tzv. najisto, místo činu perfektně znal, okamžitě po vstupu do sklepních prostor oslepil kameru světlem baterky a během pouhých 18 sekund ji zcela vyřadil z provozu. K tomu přistupuje shoda postavy obviněného s postavou pachatele, jakož i shodný typ bot a hodinek. Vyvrácena byla i obhajoba obviněného, že se nemohl činu dopustit, neboť krátce po jeho spáchání byl zaznamenán jeho příchod na pracoviště v určité vzdálenosti od místa činu, že by to nestihl.

30. Rozhodně tedy nejde o situaci, že by soudy nedůvodně a bez přijatelného odůvodnění uvěřily jedné skupině důkazů na úkor druhé. Naopak, pečlivě se zabývaly všemi podstatnými skutečnostmi a okolnostmi důležitými pro jejich rozhodnutí o vině obviněného. Provedené důkazy ve svém souhrnu svědčí pro závěr o vině dovolatele a současně vylučují závěr jiný. Proto, jak již bylo výše uvedeno, nebyl shledán zjevný rozpor mezi obsahem provedených důkazů a rozhodnými skutkovými zjištěními, jež jsou určující pro naplnění znaků trestného činu ve smyslu první alternativy § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

31. Přes všechny výše uvedené skutečnosti však napadené usnesení nemohlo obstát a Nejvyšší soud musel přistoupit k jeho zrušení z důvodu pochybení při právním posouzení správně zjištěného skutkového stavu. Dovolání obviněného bylo shledáno důvodným potud, že soudy nižších stupňů přijatelným způsobem (případně vůbec) nevysvětlily, proč předmětný skutek kvalifikovaly mj. i podle ustanovení § 178 tr. zákoníku, tedy jako přečin porušování domovní svobody, přičemž za stávající situace takto kvalifikován být neměl. Stran právní kvalifikace jednání jako přečinu krádeže podle 205 odst. 1 písm. a), b) tr. zákoníku dovolatel námitky nevznesl.

32. Odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně neobsahuje úvahy ve vztahu k naplnění znaků trestného činu podle § 178 tr. zákoníku vůbec, tedy zejména proč byl daný prostor posouzen jako obydlí, když evidentně primárně sloužil jako kancelář a poškozený v té době v domě vůbec nebydlel (viz bod 10 rozsudku). Problematiku naplnění subjektivní stránky trestného činu okresní soud shrnul prostým konstatováním formy přímého úmyslu obviněného, ovšem výslovně jen ve vztahu k trestnému činu krádeže. Argumentačně přesvědčivé není v naznačeném směru ani odůvodnění rozhodnutí soudu odvolacího (viz str. 5). Tento soud v zásadě odkázal na odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně a jen velmi stručně a zcela obecně doplnil, že sklepní kóje požívá stejné ochrany jako byt a že poškozený (v napadeném usnesení omylem uvedeno obžalovaný) „je vlastníkem bytu, je vlastníkem tedy i sklepní kóje, ve které měl vytvořeno určité osobní zázemí, tudíž je možná ochrana tohoto prostoru prostřednictvím trestního zákoníku“. Takové odůvodnění je třeba považovat, pokud jde o naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu porušování domovní svobody, za zcela nedostačující a nepřezkoumatelné. Přitom podle § 125 odst. 1 věty druhé tr. ř. musí být z odůvodnění rozsudku patrné (mimo jiné), jakými právními úvahami se soud řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny, a totéž musí být podle § 134 odst. 2 tr. ř. i součástí odůvodnění usnesení (odvolacího soudu). V uvedeném rozsahu jsou rozhodnutí obou soudů nižších stupňů deficitní.

33. Trestného činu podle § 178 tr. zákoníku se dopustí ten, kdo neoprávněně vnikne do obydlí jiného.

Podle § 133 tr. zákoníku se obydlím rozumí dům, byt nebo jiná prostora sloužící k bydlení a příslušenství k nim náležející.

34. Základní podmínkou k tomu, aby určité místo mohlo být považováno za obydlí ve smyslu citovaných zákonných ustanovení, je to, že reálně slouží člověku k bydlení a poskytuje mu prostor pro zajišťování jeho životních, rodinných a osobních potřeb, dává mu k tomu potřebný klid, možnost oddechu, regenerace apod. Sklepní kóji lze považovat za příslušenství bytu pouze tehdy, pokud stejně jako samotný byt slouží k uspokojování bytové potřeby oprávněného uživatele a k tomu, aby byla užívána společně s bytem (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 1798 a 1799).

35. K naplnění znaků trestného činu podle § 178 tr. zákoníku by tedy mohlo dojít pouze v případě, že by předmětná sklepní kóje tvořila příslušenství bytu užívaného (nikoli jen vlastněného) poškozeným, tedy že by reálně sloužila k uspokojování jeho bytových potřeb a poskytovala mu tomu odpovídající soukromí. Tak tomu ovšem nebylo. Popsané jednání bylo navíc třeba posoudit i z hlediska naplnění subjektivní stránky trestného činu, tj. zda pachatel věděl (musel vědět), že daný sklepní prostor, do něhož vniká, je vybaven takovým způsobem a poškozenému slouží k takovému účelu, aby požíval ochrany domovní svobody podobně jako byt či dům. Z provedeného dokazování se však podává, že všichni obyvatelé předmětného domu věděli, že tam poškozený nebydlí, tj. že daná sklepní kóje nemůže tvořit základní příslušenství jím užívaného bytu, a že ji poškozený naopak užívá jako kancelář, tedy za zcela jiným účelem, než je bydlení. Obviněný uvedl, že přímo od poškozeného slyšel, že tam chodí ve večerních hodinách pracovat, přičemž věděl, že pracuje v oblasti IT. Sám poškozený zmíněné prostory popsal tak, že tam měl stůl, počítač, monitor, klávesnici a různé jiné IT vybavení a že mu již od začátku koronavirové pandemie (tedy od začátku roku 2020) sloužily jako kancelář. Tomu odpovídá i výpověď svědkyně D. P., která též uvedla, že ve sklepě měl poškozený kancelář, viděla do ní oknem, když se pohybovala na zahradě, poškozený tam pracoval zejména v noci. To, že daný prostor poškozený využíval jako „pracovnu“, uvedl i jeho švagr – svědek R. P. Témuž nasvědčuje i protokol o ohledání místa činu a připojená fotodokumentace. Podává se z něj, že prostor byl vybaven v podstatě jako běžná kancelář (stůl s počítačovými monitory, klávesnicí, jiným „elektronickým příslušenstvím“, notesy, disky apod.) a zároveň sloužil jako skladiště stavebního materiálu a různých starých věcí, v protokolu souhrnně označovaných jako „nepořádek“.

36. Z hlediska naplnění znaků trestného činu podle § 178 tr. zákoníku tedy nebylo v nyní řešené věci rozhodné, zda poškozený v době činu vlastnil nějaké bytové jednotky v domě (které, jak bylo rovněž zjištěno, pronajímal jiným osobám), nýbrž jestli sám za účelem bydlení užíval nějaký byt a jako jeho příslušenství i obviněným napadenou sklepní kóji. Tak tomu ovšem evidentně nebylo. Na uvedeném nemůže nic změnit ani skutečnost, že v daných sklepních prostorách měl uloženy i nějaké „osobní věci“. Je zcela běžné, že určité věci osobního charakteru (například rodinné fotografie) má ve své kanceláři (mimo bydliště, v prostorách zaměstnavatele) téměř každý a nezřídka tam může mít odloženu i řadu jiných dočasně nepotřebných osobních věcí. To však nemění charakter kancelářského prostoru na „obydlí“. Lze si teoreticky představit situaci, že by se poškozený z domu (z bytu v něm umístěného) odstěhoval, avšak ve sklepě by měl po určitou dobu ještě uloženy původní věci a tento prostor by ještě po nějakou dobu reálně užíval stejným způsobem jako dřív, kdy v domě bydlel, tedy by ony prostory požívaly stejné právní ochrany jako byt a bylo by možno je považovat za obydlí ve smyslu § 133 tr. zákoníku. Pak by v případě naplnění i subjektivní stránky trestného činu (zavinění pachatele v některé z forem úmyslu podle § 15 odst. 1 tr. zákoníku) obecně byla právní kvalifikace činu podle § 178 tr. zákoníku možná. V řešeném případě tomu bylo ovšem jinak, neboť poškozený danou sklepní kóji prokazatelně užíval již za zcela jiným účelem než k uspokojování svých bytových potřeb.

37. Na základě provedeného dokazování tak nelze v této trestní věci předmětné sklepní prostory poškozeného označit za obydlí ve smyslu § 133 a § 178 tr. zákoníku. K tomu lze zdůraznit i to, že

samotný popis skutku ve výroku rozsudku soudu prvního stupně je formulován tak, že sám o sobě právní kvalifikaci činu podle § 178 tr. zákoníku vylučuje. Výslovně a opakovaně se v něm konstatuje, že obviněný vnikl do „nebytových prostor“, resp. „kancelářských prostor“. Následující právní věta, v níž se uvádí, že vnikl do „obydlí jiného“, je tedy s předchozím popisem obviněným narušeného prostoru v rozporu. Se stejným závěrem, že šlo o kancelářské prostory, pracoval soud prvního stupně i v odůvodnění svého rozsudku. Pak ovšem nelze uzavřít (jak tentýž soud učinil), že „obžalovaný poškodil petlici...a vstoupil do kanceláře poškozeného ... tedy ... neoprávněně vnikl do obydlí jiného ...“.

38. Na samý závěr považuje Nejvyšší soud za potřebné se vyjádřit k odkazu státního zástupce na nálezný pléna Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. [Pl. ÚS 3/09](#), publikovaný pod č. 219/2010 Sb. Tuto argumentaci považuje Nejvyšší soud za nepřijatelnou, neboť zmíněný nálezný posuzoval danou problematiku (ochranu soukromí a nedotknutelnosti obydlí) ve zcela jiných souvislostech. Šlo o posouzení toho, za jakých podmínek mohou orgány veřejné moci zasáhnout do soukromé sféry jednotlivce a který z orgánů činných v trestním řízení je oprávněn nařídit prohlídku jiných prostor a pozemků. Výsledkem přezkumu bylo částečné zrušení do té doby účinného znění § 83a odst. 1 tr. ř., podle něhož prohlídku jiných prostor a pozemků byl v přípravném řízení oprávněn nařídit státní zástupce nebo dokonce i policejní orgán. Po zásahu Ústavního soudu tak může učinit jedině soudce. Ústavní soud zde tedy neřešil výklad pojmu obydlí a jeho nedotknutelnosti z pohledu ochrany oprávněných osob před pachateli trestných činů, nýbrž z pohledu ochrany práv jednotlivce před zásahy orgánů veřejné moci do jeho soukromé sféry. Je naprosto logické, že v tomto smyslu, v návaznosti na čl. 12 Listiny základních práv a svobod, byl výklad pojmu obydlí Ústavním soudem extenzivní a ve srovnání s hmotněprávním výkladem § 133 a § 178 tr. zákoníku obecnými soudy podstatně širší.

V.

Způsob rozhodnutí

39. Z výše uvedených důvodů Nejvyšší soud k dovolání obviněného podle 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 9. 3. 2023, č. j. 9 To 37/2023-335, jakož i všechna další rozhodnutí na toto usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením došlo, pozbyla podkladu. Krajskému soudu v Brně současně podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

40. Vzhledem k tomu, že skutkový stav byl zjištěn úplně a správně a není třeba doplňovat dokazování, bylo zrušeno pouze rozhodnutí odvolacího soudu, který sám mohl a měl výše specifikované pochybení soudu prvního stupně (pokud jde o právní kvalifikaci činu obviněného) napravit. Věc se tak vrací do stádia řízení před odvolacím soudem, který opakovaně posoudí možnost kvalifikovat jednání obviněného jako přečin porušování domovní svobody podle § 178 tr. zákoníku, když tímto rozhodnutím Nejvyššího soudu samozřejmě není nijak zpochybněna možnost kvalifikovat toto jednání jako přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b) tr. zákoníku. Dospěje-li odvolací soud k závěru o vině obviněného, rozhodne též o přiměřené trestněprávní sankci odpovídající případné redukci právní kvalifikace skutku. Při novém projednání a rozhodnutí této věci je Krajský soud v Brně podle § 265s odst. 1 tr. ř. vázán právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v tomto usnesení. Jelikož bylo rozhodnutí odvolacího soudu zrušeno jen v důsledku dovolání podaného ve prospěch obviněného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (§ 265s odst. 2 tr. ř.)

41. Své rozhodnutí Nejvyšší soud učinil v neveřejném zasedání v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř.